

SLOVENSKI NAROD

Izjave vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inzerati do 50 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.-. Popusti po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod: vsake mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inostranstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 8.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 2b — NOVO MESTO: Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 19.351.

Angleška ustavna kriza pred rešitvijo:

Danes odločitev v Londonu

Z vso gotovostjo pričakuje, da bo danes objavljena odločitev kralja Edvarda — Nihče pa še ne ve, ali se bo odpovedal prestolu ali pa ženitvi z gospo Simpsonovo.

London, 10. decembra r. Že nad teden dni trajajoča ustavna kriza v Angliji še vedno ni končana. Golovi znaki pa govorijo za to, da se bliža svojem koncu. Na večerajšnji seji spodnje zbornice je ministrijski predsednik Baldwin izjavil, da bo morda že v teku današnjega dne lahko podal izjavo, ki bo položaj do kraja razčistila. Iz te izjave sklepajo, da bo danes prišlo do končne odločbe kralja.

Vesti o njegovih namerah si zelo nasprotujejo. Na eni strani zatrjujejo, da se je kralj uklonil in odrekal svojim ženitvenim načrtom, na drugi strani pa naglašajo, da kralj ni popustil ter da se hoče odpovedati prestolu, da bi se mogel poročiti z gospo

Simpsonovo.

Vsa ta negotovost glede končne rešitve krize je imela za posledico, da je trenutno vsa pozornost javnosti osredotočena na osebo gospe Simpsonove. Povod za to je dalo skrivnostno letalo, ki je v torek kljub viharju in neugodnemu vremenu krenilo z londonskega letališča v Cannes, kjer se mu sedaj ga Simpsonova. V tem letalu so bili trije potniki. Njihova imena so držali v strogi tajnosti. Kljub temu pa se je napoved izvedelo, da sta bila v letalu poleg kraljevega odposlanca še pravni zastopnik gospe Simpsonove in pa londonski ginekolog dr. Kirchwood. Že dan poprej se je govorilo, da obhajajo gospo Simpsonovo slabosti. Zato je

razumljivo, da je vest o odhodu ginekologa v Cannes zbudila v javnosti največjo senzacijo in izzvala vse mogoče kombinacije, o katerih so vedele poročati celo nekatere inozemske radijske postaje.

Novinarji so skušali dognati, kaj je na teh vesteh resnice. Ugotovljeno je, da je ginekolog dr. Kirchwood zares prišel v Cannes, toda s kakšnim namenom ni znano. Spremljevalec gospe Simpsonove, kraljev adjutant Brownlow, ki so ga novinarji opolnoči poklicali s postelje, jim je na vso moč zatrjeval, da so vse verzije v zvezi z dr. Kirchwoodom neresnične. Dal je častno besedo, da Kirchwood gospe Simpsonove sploh ni in ne bo videl, ker je le kot osebni prijatelj spremljal pravnega zastopnika gospe Simpsonove na letu iz Londona v Cannes. Pravni zastopnik dr. Godard baje še nikoli ni potoval z letalom in je zaradi tega želel imeti pri sebi zdravnika, če bi mu med letom postalo slabo. Novinarji so se morali s tem odgovorom zadovoljiti.

Veliko pozornost in razne kombinacije izvirajo tudi vesti, da se v villi, v kateri stanuje gospa Simpson, že pripravljajo sobane za kralja Edvarda, ki bi po odstopu takoj zapustil London in se z letalom odpeljal v Cannes. Vse to pa so več ali manj zgolj kombinacije, kojih resničnost se bo izkazala, ko bo znana kraljeva odločitev. To odločitev z vso gotovostjo pričakujejo še danes.

Plebiscit naj konča špansko vojno?

Vesti o novem poskusu Anglije in Francije — Pred važnimi sklepi londonskega nevtralnostnega odbora

Pariz, 10. decembra. A. A. Havas: Zunanje ministrstvo je sredi objavilo naslednje uradno poročilo:

Francoska in angleška vlada sta že tekom zadnjih tednov bili v stiku in pri tem proučevali vprašanja, kako zaključiti špansko državljansko vojno, ki grozi miru v Evropi. Obe vladi sta ugovorili soglasnost in sta dne 4. decembra opozorili vlade Nemčije, Italije, Portugalske in Sovjetske Rusije, da naj izjavijo, da so odločno preprečili vse, kar bi lahko povzročilo poseganje inozemstva v špansko državljansko vojno. Istočasno sta v skladu s tem zaprosili vse te vlade, da naj svojim zastopnikom v londonskem odboru pošljejo navodila, da se izvede popolnoma uspešna kontrola. Obe vladi sta zaprosili ostale štiri vlade, da naj se priključijo človeškemu čustvovanju teh dveh vlad s ciljem, da bi se zaključila oborožena borba v Španiji potom posredovanja, ki naj vsej tej državi omogoči, da narod lahko izrazi svojo voljo.

London, 10. decembra. o. Včeraj se je socialni nevtralnostni odbor, ki je razpravljal o predlogih podobnega glede neposrednega in posrednega sodelovanja nekaterih prizadetih držav v španski državljanski vojni.

Splošno pričakuje, da bodo že danes padle prve odločitve o tem prečem vprašanju in da se bo nevtralnostni odbor odločno postavil proti slehnemu angažiranju prostovoljcev za eno ali drugo stranko v Španiji. Spridlo tega je nadalje pričakovati, da bo angleška vlada še posebej pozvala Rusijo, Francijo in Nemčijo, naj v bodoče nikar ne pošiljajo svojih prostovoljcev v Španijo, ker bi s tem nastala samo nevarnost, da izbruhne vojna med njimi samimi. Za enkrat še ni mogoče preprečiti, da se posamezniki ne bi odpravili v Španijo, zato pa se lahko onemogoči odposiljanje celih oddelkov prostovoljcev kakor se je to dogajalo v zadnjih tednih.

»Daily Herald« piše, da iščeta angleška in francoska vlada kompromis, ki naj bi zaključil špansko državljansko vojno. Plebiscit v Španiji naj bi razsodil, kdo ima pravico do oblasti.

Tudi »News Chronicle« piše o tem načrtu in pravi, da hočeta Anglija in Francija izjaviti v Španiji nove volitve.

O nameravanem posredovanju britanske vlade izjavljajo na pooblaščenem mestu, da so razgovori znatno napredovali, vendar pa natančnejših podrobnosti še ni mogoče objaviti.

Horthy bo dobil pravice madžarskega kralja

Budimpeštanska vlada pripravlja važne ustanovne reforme — Hud odpor habsburgovskih legitimistov

Budimpešta, 10. decembra. d. Za kulisami se je v poučenih krogih že precej časa govorilo o načrtih za spremembo ustave. Izvedla naj bi se istočasno v uvedbo tajnega glasovanja za parlamentarne volitve, ki so doslej tajne le po večjih mestih, povsod drugod pa javne. Sprememba ustave naj bi se nanašala na nekako začasno rešitev vladarskega vprašanja in na reformo magnatske zbornice. Pred dnevi je bila medstankarska anketa, ki je razpravljala o spremembi volilnega zakona, ki pa je vzel v pretres tudi možnosti ustavne reforme. Anketa je dobila poseben pomen zaradi tega, ker se je je udeležil ministrski predsednik Daranyi, ki se je tudi oglašil k besedi.

V svojem govoru je predsednik vlade izrazil mišljenje, da tajno glasovanje samo po sebi sicer ne bo rešilo problema demokratizacije madžarskega javnega življenja, skoro gotovo pa bo prinesel važen element pomirjenja v politične borbe. Stremljenje sedanje vlade gre za to, da postane narodno predstavništvo resnično zastopstvo madžarskega ljudstva in da bodi zlasti poslanski zbornica verna slika razpoloženja prebivalstva.

Nadalje je predsednik vlade napovedal, da pripravlja vlada res tudi važne predloge za spremembo ustave. Predvsem naj se ojači državno-pravni položaj državnega upravnika Horthyja, ki naj dobi prave vladarske funkcije. Magnatska zbornica naj se reformira na ta način, da bo predstavljala veliko večji krog madžarskega naroda, kakor ga predstavlja danes. Zakonodajno oblast bosta v bodoče izvrševala narodno predstavništvo in državni upravnik skupno. Treba pa bo rešiti tudi vprašanje, kdo naj postane naslednik upravnika Horthyja za primer njegove smrti, odnosno za primer da bi iz kakršnega koli razloga ne mogel ali ne hotel več izvrševati svojih funkcij.

Z nameravanimi spremembami ustave se v glavnih potezah strinjajo vse politične skupine z edino izjemo legitimistov. Ti se zlasti protivijo nameri, da bi se dal Horthyju kraljevski položaj in da bi se sprejemali kakršnikoli sklepi o njegovem nasledstvu. Bojijo se namreč, da bi bilo pri sprejemu takih sprememb vprašanje obnovitve kraljevstva in povratka Habsburžanov definitivno postavljeno z dnevnega reda.

Nov napad na Degrella

Pariz, 10. decembra. k. Kakor znano, je bil pred dnevi poizkus atentat na reksiističnega vodjo Degrella. Oblasti so uvedle zaradi tega preiskavo, ki še ni zaključena. Včeraj so neznanci zopet poizkusili izvršiti nov atentat na fašističnega voditelja v Blanchevergu, kjer se je malo prej vršilo reksiistično zborovanje. Skupna njegovih političnih nasprotnikov je čakala v zasedi ob cesti, po kateri se je imel pripeljati Degrella s svojim avtomobilom. Ko je avto prišel mimo, so ga pričeli obmetavati s kamenjem. Trije reksiisti ki so spremljali Degrella, so bili ranjeni. Degrella sam pa je ostal nepoškodovan.

Nove aretacije Nemcev v Rusiji

Berlin, 10. decembra. b. Nemski poročevalski urad poroča, da sta bila te dni aretirana v Leningradu nemški inženjer dr. Hans Metzger, rojen dne 18. marca 1898 v Heidelbergu, in njegova žena. Oba sta ob dolžena spionaze in protirevolucionarnega udejstvovanja. Sedaj se nahajata v preiskovalnem zaporu, kakor to potrjujejo v Moskvi tudi z uradne strani.

Šef rumunske vojske na obisku v Varšavi

Varšava, 10. decembra. A. A. General Samsonovici, načelnik generalnega štaba rumunske vojske, je na poti v Varšavo prišel v Krakov. Z njim je pet častnikov. General Samsonovici bo obiskal predsednika republike, maršala Ridza Smiglyja, g. Becka in bo imel razgovore z uglednimi vojaškimi in političnimi osebnostmi. Ta obisk je bil nameravan že pred letom dni in pomeni nov prispevek k normalnemu poljsko — rumunskemu sodelovanju na vojaškem področju. Namen tega obiska je ohraniti zveze med obema generalnima štaboma: na obeh straneh poudarjajo, da bo s tega sestanka izšel nov vojaški instrument.

Nemčija in Finska

Berlin, 10. decembra. b. Zunanje-politična debata v finskiem parlamentu je bila v Berlinu zelo hladno sprejeta. Izjave finskega zunanjega ministra Holstija, da se Finska nikakor ne želi pridružiti svetovnonazornim grupacijam v Evropi, pa so vplivale celo zelo porazno, ker so Nemci prav v zadnjem času z vso gotovostjo računali, da je Finska na strani Nemčije. »Berliner Tageblatt« polemizira z zunanjim ministrom Holstijem in opozarja, da so njegove izjave o dobrih odnosih z Rusijo naletele v finskiem parlamentu na splošno odobravanje. Zato je list mnenja, da se zunanje-politično debato finskega parlamenta smatra lahko za pravo protinemško manifestacijo.

Papež pred ozdravljenjem

Vatikan, 10. decembra. A. A. Papež je prebil dobro večerajšnji dan. Njegovi sorodniki ga včeraj popoldne niso obiskovali, ker so mirnejši zaradi njegove bolezn. Profesor Milani upa, da bo papež lahko jutri že vstal.

Slovenski meščan v klerikalni luči

»Bodočnost«, glasilo klerikalnih tako zvanih združenih nameščencev, je v svoji 11. številki priobčilo članek, v katerem pravi med drugim: »...pri nas je moderno, lepo in napredno vse, kar je tuje: ...dalmatinsko vino, hrvaški politiki, srbski obrazci itd. ... To je slika slovenskega malomeščana, ki se je pod Turkita kot poturčil, v Avstriji ponemčuril, v Jugoslaviji pa pojugslovenil. ... Gotovim gospodom gre v račun, da kažejo drug obraz pod Avalo in drug pod Šmarno goro. Tam Jugosloveni, da kar tulijo, tu pa naravnost pobesne, ako se kdo samo drzne omeniti, da je Jugoslovijska nastala samo na podlagi jugoslovenskega narodnega edinstva in da sloni še danes na načelu, da se Srbi, Hrvatje in Slovenci enarodi!

Politični obzornik

Ob 10 letnici smrti Nikole Pašića

Danes je poteklo deset let, odkar je umrl Nikola Pašić, ki je bil nesporno eden največjih srbskih in jugoslovenskih državnikov in politikov. Bil je državnik in diplomat velikega formata in kot takega ga je priznava la tudi mednarodna javnost, ki ga je čisto proglasila za srbskega Bismarcka. Rojen je bil v obsejnem Zajčarju na bolgarski granici, zato so mu njegovi politični nasprotniki čisto očitali, da ni čistokrvnen Srb, ker je v svojem govoru rad rabil izraz iz svojega domačega zajčarskega narečja. Po poklicu je bil gradbeni inženir. Svojo strokovno izobrazbo si je pridobil v Švici. Tu se je seznanil in mnogo občeval s ideologom ruskih revolucionarjev Bakuninom. Stiki z Bakuninom niso ostali brez vpliva na mladega Pašića. To se je zlasti pokazalo, ko je osnoval narodno radikalno stranko, ki je bila sprva izrazito revolucionarna organizacija. Kot taka je prišla takoj ostro v nasprotje s takratnimi vladnimi krogi.

Pričela se je borba na življenje in smrt. Zdelo se je že, da bo Pašić s svojo stranko podlegel. Obsojen na smrt, je moral bežati v inozemstvo in našel zatočišče v sosednji Bolgariji. Po abdikaciji kralja Milana se je Pašić vrnil v domovino in se s podvojeno močjo lotil političnega dela. Uspeh tega dela je bil nepričakovano velik: njegova stranka je pri skupščinskih volitvah zmaga la na vsi črti. Prvo njeno delo je bilo uveljavljanje svobodnega tiskovnega zakona. Par let kasneje je bil Pašić ponovno obsojen na smrt, češ da je bil zapleten v poskušni atentat na kralja Milana. Zivljenje mu je rešila intervencija Rusije.

Ko je zasedel srbski prestol kralj Peter I., je postal Pašić njegov prvi in najodličnejši sodelavec. Od leta 1903, naprej skoraj ni bilo vlade, katere bi ne bil član Nikola Pašić. Največkrat je bil ministrijski predsednik ali pa vsaj minister zunanjih del in upravičen lahko trdimo, da je bila v tem času vsa srbska tako notranja, kakor zunanja politika v njegovih rokah. Bila pa je to politika, ki je na vseh poljih lahka zaznamovala velike uspehe. Carinska unija z Bolgarijo leta 1906, ki je sicer radi odpora Avstro-Ogrske propadla, in balkanska zveza leta 1912, ki je donesla osvoboditev balkanskih Slovanov, oboji sta bili plod te politike.

Kasneje Pašićevo politično in državniško udejstvovanje je bolj ali manj znano. Tudi o njem in njegovem delovanju veljajo Schillerjeve besede: Von der Parteien Gunst und Hass getrieben, schwankt sein Charakterbild in der Geschichte. »Eno pa je čisto gotovo, — in naj se sodi o Pašićevem delovanju in udejstvovanju v zadnjem desetletju pred njegovo smrtjo tako ali drugače, — da pripada Nikoli Pašiću eno prvih mest med graditelji svobodne Jugoslavije. Zato se Nikole Pašića ob desetletnici njegove smrti v petletni spominu vsak Jugosloven in se v globokem spoštovanju klanja neumrlim njegovim manom.

Jedro hrvatskega vprašanja

»Jugoslovenskih Novin« piše Slavko Diklič v članku »Naše skupno vprašanje« med drugim: »Ima pomen, ima nekaj na sebi to hrvatsko vprašanje. ... Ali o tem se ne razpravlja, o tem se ne govori. O tem molče »narodni voditelji«. Da bi pa mogli uspraviti narodne mase, so jim zapeli pesem o hrvatskem vprašanju, kakor da bi se s pesmijo mogla ublažiti krivica, utehtati glad in nagnojiti ubogi košček nerodovitne zemlje. Ne, s tako politiko še ni nihče napravil reda, mira, in dosegel pravice in ni zagotovil gospodarskega napredka v državi. Ko bo kmet iz hrvatskega Zagorja uvidel, da se zanj prav tako skrbi in se mu prav tako reže kruh, kakor kmetu v Sremu, Sumadiji, Vojvodini in Sloveniji, ko se mu omogoči življenje in udejstvovanje na potrebni površini plodne in dobre zemlje, ko pride do prepračanja o pošteni upravi in ravnopravnosti, ko ne bo več slišal zgodb o velikih korupcijskih aferah v državi, ga niti sto takozvanih voditeljev ne bo moglo navdušiti in ga opti s hrvatskim vprašanjem. Dokler se tega ne doseže in dokler ne bo zadovoljstva med najsiromašnejšimi našimi sloji, bo vedno obstajala neka splošna velika skrb, skupno naše vprašanje, in ta skrb bo enako mučila vsakega poštenega in častnega jugoslovenskega človeka, ki ne želi, da bi se iz bede in nadlog kmeta in delavca delalo sredstvo politične borbe, marveč se trudi, da bi dejansko pomagla vsakemu svojemu bednemu in potlačnemu sobratu.«

Borzna poročila.

INOZEMSKÉ BORZE

Curich, 10. decembra. Beograd 10.—, Pariz 20.27. London 21.315. New York 435.125. Bruel 73.60. Milan 22.925. Amsterdam 236.70. Berlin 175.—, Dunaj 77.50 — 81.30. Paga 15.30. Varna 81.85, Bukarešta 3.23.

Balearsko otočje pod italijansko oblastjo

Senzacionalne informacije angleškega novinarja — Na otočju je baje močna armada italijanske milice

Zeneva, 10. decembra. o. V krogih Društva narodov so izzvala silno senzacijo ugotovitve angleškega novinarja Grosvenorja, ki se je mudil na Balearih. Prepotoval je otočje kot trgovski potnik, ker mu ni kazalo, da bi nastopal kot novinar. Po njegovih ugotovitvah je sedaj vsa oblast na Mallorci v rokah dveh adjutantov grofa Rossija, ki je general italijanske fašistične milice. Njegova pomagača na Mallorci sta italijanska majorja Margottini in Cirelli. Na Balearskih otokih je sedaj zbranih 40.000 italijanskih prostovoljcev, ki imajo nalogo braniti otočje, če bi ga napadle španske republikanske vojne ladje. Po mnenju angleškega novinarja ni izključeno, da bodo to vojsko porabili tudi za morebitni nacionalistični napad na Barcelono. Tudi skoro vsa letala in vsi piloti na Balearskih otokih

so iz Italije, odkoder prihajajo na otočje neprestano ladje z orožjem, streljivom, živili za vojsko in novimi prostovoljci. Dostop v luke na Mallorci in drugih Balearskih otokih je prepovedan vsem ladjam razen italijanskim in onim z nacionalističnimi posadkami.

Italijanski tovarni letal »Breda« in »Caproni« sta doslej poslala na Balearsko otočje 50 napadalnih letal. V Palmo so pripeljali tudi 18 italijanskih tankov in v zadnjih dneh so pričeli dovažati z italijanskimi vojnimi ladjami, rušilci in podmornicami še streljivo in ostali vojni material za vojne ladje, ki se bo porabil pri morebitnih operacijah nacionalistične vojske mornarice vzdolž katalonske obale. V pripravi sta dve brodomoji italijanskih podmornic, ki bosta imeli svoje oporišče na otočju.

Švicarski proces proti morilcu hitlerjevskega voditelja Gustlofa

Chur, 10. decembra. o. Tu se je včeraj pričela glavna razprava proti medicincu Davidu Frankfurterju, ki je 9. februarja v Davosu ustrelil narodno-socialističnega delnega vodjo za Švico Wilhelma Gustlofa in ki so ga narodni socialisti kmalu nato zvabili v Nemčijo ter aretirali. V Švici je zavaladalo za ta proces zelo veliko zanimanje, splošno pa pričakujejo da bodo oblasti poskrbele, da iz procesa ne bo nastala nikakršna senzacija. Obenem se švicarski faktorji trudijo, da bi olajšali Frankfurterjev položaj, ker je mladenič hudo bolen.

Frankfurter je obtožen zaradi umora in ima biti po zakonu obsojen na 15 do 25 let ječe. Njegovi branitelji skušajo dokazati, da je izvršil uboj, poleg tega pa si prizadevajo, da bi bili v čim večji meri upoštevani tudi motivi zaradi katerih je Frankfurter izvršil svoje dejanje. Državni pravnik zahteva za obtoženca 18 let ječe, trajno izgubo častnih pravic, plačilo odškodnine in po prestani kazni izgon iz Švice.

K razpravi se je zbralo okrog 120 novinarjev. Obtoženca brani dr. Curti iz Zürichu.

DNEVNE VESTI

— Novi poljski generalni konzul v Zagrebu. Za novega poljskega generalnega konzula v Zagrebu je bil imenovan Viktor Pol, ki je že prevzel svoje posle. Jugoslavijo pozna še iz časov, ko je v poljskem zunanjem ministarstvu tri leta vodil srednjeevropski urad. Od leta 1934 je bil v Beogradu svetnik poljskega poslanstva.

— Komisar v vodni zadruzi v Dolaj Lendavi. Minister javnih del je razrešil dosedanjega vodstva vodne zadruge v Dolaj Lendavi in imenoval na njegovo mesto komisarja. Pri Budimpeštanski kreditni banki je imela zadruza dolg 800.000 kron. Po vojni so prišli prekmurci vlepovostniki pod agrarno reformo in novi lastniki niso hoteli plačevati svojih deležev. Zadrugiški so hoteli zadruzo razpustiti, če sar oblasti niso dovolili, ker dolguje vodna zadruza Budimpeštanski kreditni banki še okrog 200.000 Din. Komisarju je dodeljen posvetovalni odbor.

— Toscanini v Zagrebu. Najslavnejši zdaj živeči dirigent Arthur Toscanini prispe v Zagreb, kjer bo dirigiral koncert zagrabske Filharmonije, na katerem nastopi tudi Zlatko Baloković. Kako slemen je Toscanini priča tudi to, da je dobil za dirigiranje 40 koncertov v Ameriki 4.250.000 Din.

*** KINO ***
TEL. 27-30 SLOGA
Danes nepreklicno poslednji monumentalni film
MED DVEMA ZASTAVAMA
(Wüstenlegion)
Ronald Colman, Claudette Colbert, Viktor Mc Laglen

TEL. 21-24 MATICA
Ne zamudite! Danes nepreklicno zadnji
LJUBOSUMNOST
Jean Harlow, Clark Gable, Myrna Loy

TEL. 22-21 UNION
Ljubka in melodiozna Schubert opereta
PRI TREH MLADENKAH
Paul Hörbiger, Gretl Theimer, Else Elster, Svet. Petrovič in Maria Augerast
Predstave ob 16., 19. in 21. uri

— Grmiskim absolventom Gorenjem pri-
glašanim za udeležbo na proslavi kmetijske
šole na Grmu, ki nimajo zveze v nedeljo
jutraj na dolenski vlak v Ljubljani in mo-
rajo vesled tega dopolnovati v soboto popoldne
se sporoča, da je preskrbljeno za poplač-
no prenočišče do 60 mož. Komanda mesta
je namreč velikodušno ponudila prenočišča
na starihi vojaških posteljah v zakurjenih
sohah stare gimnazije v središču Novega
mesta. Razen tega bo moglo prenočiti po
znižani ceni pri Windischerju na kolodvoru
in v Kandiji in moglo še v kakem dru-
gem hotelu. Nekdo od grmiskih instruktor-
jev bo pri vsakem popoldanskem vlaku v
soboto na postaji v Novem mestu za nadalj-
na pojasnila. Na evidenca!

— Novo smučarsko pot na Veliko Pla-
nino je napravilo Osrednje društvo SPD
od gostilne pri Jurčku v Črni mimo Kranj-
skega Raka preko Male Planine v kočo
na Veliki Planini. Ob sobotah popoldne
po prihodu vlaka ob 14.36 vozi avtobus do
Jurčkovca, enako v nedeljo jutraj po pri-
hodu prvega vlaka ter čaka pri Jurčkovcu
do 17.15 ure, da se morejo smučarji vr-
niti pravočasno na večerni vlak proti
Ljubljani. Od Črne je smučarska pot spe-
ljana do Kranjskega Raka, odkoder zavije
v položnem loku preko Gojske Planine na
Malo Planino ter dalje do koče na Veliki
Planini. Velika Planina ima najprostranejši
sa, položna smučišča, tam najde primerne
terene začetnik in izkušen smučar.

— Legija koroskih borec, glavni odbor
v Ljubljani, sporoča vsem tovarišem čla-
nom, da nastopita v nedeljo 12. t. m.
ob 20. uri zvečer v mali Filharmonični
dvorani pevška zborja iz Sel in Radiš na
Koroškem. Slišali bomo zopet njihovo pre-
lepo pesem, ki nas je pred 18 leti vžigala
in bodrila v osvobodilnih bojih naše ne-
pozabne Koroške. Dolžnost nam ukazuje,
da jih tudi tokrat obiščemo pri njihovem
nastopu in jim dokažemo svojo ljubezen.
Prodaja vstopnic se vrši v knjigarni Glas-
bene Matice. Nasvidenje na tem lepem
večeru!

Jutri v petek ob 20. uri
v veliki
unionski dvorani
Simfonični koncert
Ljubljanske Filharmonije
Predprodaja v Matični knjigarni

— Stančičeva koč bo oskrbovana za bo-
žične praznike, tako da bodo mogli smu-
čarji planinci praznovati božične praznike
visoko pod Triglavom. Postojanka bo od-
prta od 24. decembra do 6. januarja 1937.
Okolica Stančičeve koč je globoko zasne-
žena ter so že sedaj idealne snežne raz-
mere za smučarje. Visokogorski svet nudi
vse čare smuka ter razmah na prostiranih
snežiščih. Ob ugodnih snežnih prilikah bo
SPD v Ljubljani priredilo za božične praz-
nike smučarsko turo s Stančičeve koč
čez Hribarico v dolino Triglavskih jezer
ter na Komno. Nočno prtljage prevzame
oskrbnik Lojze Rekar, ki biva v kraju
Gor. Radona pri Mojstrani. Triglavski dom
na Kredarici za božič ne bo odprt.

— Najdražje stavbišče v Zagrebu. Tvr-
dka Tivar je kupila na vogalu Jelčićevega
trga in Bakačeve ulice v Zagrebu 1362 m²
obsegajoče zemljišče in plačala zanj 4.250.000
Din, tako da stane m² 31.250 Din. To je
doslej najdražje stavbišče v Zagrebu. Tivar
zgradi na njem svojo poslovavnico.

— Sestanek Nemcev iz vse države. V ne-
deljo 13. t. m. bo v Novem Sadu občni zbor
Svaboko-nemške kulturne zveze, v kateri je
včlanjenih nad 200 nemških organizacij. To
bo velik sestanek Nemcev iz vse naše dr-
žave.

— Gradnja železnice Varaždin-Kopriv-
nica hitro napreduje. Proga bo dolga 42
km in stroški bodo znašali 42.000.000 Din.
Pot od Maribora preko Zagreba in Osijeka
je dolga zdaj 498 km, potem se bo pa skraj-
šala na 317 km. Nova železnica bo otvor-
jena najbrž prihodnje leto poleti, najkasne-
je pa jeseni.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da
bo oblačno z manjšimi padavinami. Včeraj
je nekoliko snežilo v Ljubljani, deževalo pa
v Zagrebu in Splitu. Najvišja temperatura
je znašala v Splitu 14, v Skopju 11, v Beo-
gradu 9, v Ljubljani 6,2, v Sarajevu 4, v
Zagrebu 2. Davi je kazal barometer v Ljub-
ljani 775,7 mm, temperatura je znašala 1,6.
— Služkinja brez sledu izgnila. Zagreb-
ska policija je izdala včeraj tiraločo za
služkinjo Ano Cervelc, doma iz Kapele
pri Brezicah. Služila je pri Dežiderju Ha-
lasu in ko je bil gospodar s svojo ženo
v Karlovcu je brez sledu izgnila.

— Prijatelj je ubil saradi 10 Din. V vasi
Pečnik pri Gradačcu sta se Marko Jurčič
in Anton Križan med kvartanjem sprla za-
radi 10 Din. V prepiru je Križan z nožem
zabol del svojega prijatelja, da je obležal m-
rt.

— Vlak razmesari kmeta. Na progi Split
—Zagreb blizu postaje Unešić se je pri-
petila na praznik zvečer težka nesreča. Br-
zojavni vlak je povozil 36-letnega kmeta
Josipa Visiča Markova. Kolesa so mu zdro-
bila glavo in desno roko, da je bil takoj
mrt.

— Vola so mu ukradli. Posetniku Pe-
tru Klopčiču v Prevojah pri Lukovici so
neznamci odpeljali na praznik 3 leta sta-
rega, do 500 kg težkega vola. Ukradeni
vol je bil črnekaste barve.

Iz Ljubljane

—lj Nj. Vis. princ Pavle zopet doma. Z
današnjim jutranjim brzojavkom je prišel
preko Jesenja v domovino Nj. Vis. princ
nastanek Pavle, ki se je mudil kakor zna-
no dalje časa v inozemstvu, zlasti v Lon-
donu. Nj. Vis. princ Pavle je iz Ljublja-
ne nadaljeval pot v Beograd.

—lj V Ljubljanski splošni bolnici je bilo
leto do današnjega dne sprejetih nad 27
tisoč 400 bolnikov. Je to pač rekordna šte-
vilica, ki bo do konca leta naraslo najbrže
do 30.000. Naval na bolnico je zara-
di nezdravega vlažnega vremena vsak dan
večji in je bilo samo večina sprejetih 130
bolnikov. Po deželi, kakor po mestu, raz-

sejajo razne boleznj tudi najslabše, ki iz-
virajo največ iz prehlada. Zednje čase so
se razširile posebno garje. V bolnici je to-
liko bolnikov, da je te dni celo smenjale
potrebne masla proti tej slni kožni bo-
lezni. Garje se pa menda ne razširjajo za-
radi premalega smisla za higijeno med
prebivalstvom, marveč so posledica vlažne-
ga ozračja, ki dražljivo vpliva na kožo.

—lj Okolica nove stavbe univerzitetne
knjižnice je že nekaj dni zalita z blatom.
Tekoče masno blato se preliva po Gospi-
ski ulici, po Novem trgu in ob Križevniški
cerkvi ter po Vegovi ulici povsod kjer od-
važajo ali dovažajo material z vozov. Žal
so prisiljeni hoditi po teh ulicah tudi pe-
šci, ki sproti zabredajo v blato do glež-
njev in še čez. Ulice bi vsekakor kazalo
posuti s gramozom, odnosno za silo vsaj
poskrbeti za suhe prehode.

Tri imena so vodila za veliki simfonični
koncert, ki bo jutri v petek ob 20. uri
v veliki Unionski dvorani. Izvajalec kon-
certa je simfonični orkester Ljubljanske
Filharmonije v odlični svoji sestavi in
imponentnem številu 70 članov-godbenikov.
Zastopani so vsi instrumenti, ki jih zahte-
vajo partiture posameznih del. Dovoleno
uhrani in tehnično popolnoma izvežebani
bodo z vsjo resno in umetniško ambicijo
izvedli dela do največje popolnosti. Na-
mesto obolelega dirigenta Bojana Ikono-
mova, dirigira priznani naš dirigent g. dr.
Švara Danilo. Kot pianist sodeluje
priznani naš umetnik Ivan Noč in sicer
v Čajkovskega klavirskem koncertu. Vsi
sodelujoči nam jamčijo za prvovrstni uspe-
tek, zato pohitite z nakupom vstopnic v
Matični knjigarni.

lj Tudi pri Delavskem domu ustavljeno
delo. Delavci so pričakovali, da bodo delali
tudi zimski mesece, če ne bo prehudega
mraza, zdaj pa se bodo dela povsem ustavila
čim bo zbetoniran kletni strop. Zaposleni so
samo še tesarji, ki delajo opaž za betonira-
nje stropa. Dela ne bodo nadaljevali pozimi
predvsem zaradi tega, da ne bi zidovju škodo-
val mrz, ki lahko nenadno prihitne in
ker je pozimi zidano zidovje vlažno. Podjetje
je ima dovolj časa, da bo delo lahko kon-
čalo do roka, čeprav ne bodo delali do spo-
mladi.

—lj Jugoslovenska gozdovniška liga ima
svoj redni letni občni zbor v nedeljo 13.
t. m. ob 10. dopoldne v lovski dvorani ho-
tela Metropol v Ljubljani.

—lj Društvo „Soča“ matica naznanja,
da bo predaval v salonu „Zvezdca“ v so-
boto 12. t. m. ob pol 9. uri zvečer univ.
prof. g. Aleksander Makleov o „Zakonu
in rodbini v sodobni Rusiji“ Predavatelj
bo zdel snov iz zanimivega problema, ki
je rodil zelo obširno literaturo ne samo v
Rusiji, temveč tudi v zapadni Evropi in
Ameriki. Seznanli bo poslušalce s polo-
žajem zakona, žene in rodbine v sovjetski
Rusiji, počenši od prevrata vse do najno-
vejšega časa. V dobi, ko se skoro povsod
slišijo govori o krizi zakonskega in rod-
binskega življenja, bo aktualni predmet
predavanja prav gotovo pritegnil nase po-
zornost poslušalcev. „Sočani“ in prijatelji,
udeležite se vsi tega lepega, zanimivega
in aktualnega predavanja. Ne zamudite
izvanredne prilike! Vabljeni vsi in vsem
prost vstop.

—lj Pedagoško društvo v Ljubljani pri-
redi svoj drugi širši sestanek v četrtek
10. t. m. ob 20. v risalnici državnega uč-
teljišča v Ljubljani. Na dnevnem redu je
razgovor o prenosni naši narodne šole na
temelju kratkega, preglednega referata
odbornika g. Hreščaka. Vsi, ki vam je na-
še šolstvo živo na srcu, iskreno vabljeni!

—lj Copatna akcija Pododbera društva
Rdečega križa. Zapelal je smog. Revni
učenci osnovnih šol so pa v šoli še brez
toplih copat. Ogroženo je njih zdravje in
uspešni šolski napredek. Pododbor društva
Rdečega križa v Ljubljani želi tem revežem
s pomočjo članic našega društva, sa-
marjank ter vsega občanstva preskrbeti
copate. Zato ponovno prosji za odložene
novice, copate, klobuke, suknjene krpe,
ostanke volne, bombaža, vrvice in kakrš-
nikoli usnjenih predmetov, kar vse se da
predelati v copate. Omenjeni material bla-
govolite poslati našemu odboru: Gosposvel-
ska cesta 2-II. ali nas obvestite z dopis-
nico ali telefonično na štev. 32—18.

—lj Planinci Drvi bo predaval v radiu
ob 19.50 do 20. prof. J. Mlekac o planin-
skem amužanju.

—lj Idrijski krožek. Ustanovni občni zbor
bo v sredo 16. t. m. ob 20. v knjižnici
restavracije pri Slamiču, običajnim dnev-
nim redom. Vabljeni vsi rojaki in prijatelji
idrijske kolone!

Samo eden je Radion!

Samo Radion vsebuje dobro
Schichtovo milo. Zato je Radion
tako blag in izdaten ter najbolj
primeren za pranje
vseh vrst perila.



Samo
Schichtov **RADION**
VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

—lj Nehvaležna prenočevalka. V Liht-
tenturnovem zavodu se je zgledila pred-
snočnim okrog 45 let stara ženska, ob-
lečena v črn plašč in temno modro oble-
ko, s črnim klobukom. Govorila je nem-
ško in prosila za prenočišče. Najbrž za-
radi nemške govornice je ženska pridobila
toliko zaupanja, da je niti niso vprašali
po njenem imenu in seve tudi ne po doku-
mentih. Naslednje jutro pa je neznanica
izginila že pred zoro, a s seboj vzela dve
svileni ženski obleki, last neke Hermine
Kampsove, ki trpi nad 60 Din škode.
Oškodovanka je sicer tatvino takoj pri-
javila, vendar za drmo tatvino ni sledu.

—lj V Narodni galeriji bo v nedelje ob
11. vodstvo po zbirki mavčnih odličkov
grške in rimske plastike. Vodi g. dr. Raj-
ko Ložar.

—lj Javne predavanje bo nocoj točno ob
20. uri na šentjakovski šoli. Namesto obo-
lele dr. Šimečeve predava prof. Anica
Černej o osnovi „Otrok v prvi letni. Kot
uvod v tačaj „Vzgoja matere“ govori M.
Govčkarjeva: Mati in izobrazba.

—lj Is policijske kronike. Včeraj pono-
či je neznanec odnesel izpred garaže v Ži-
bertovi ulici poljsko kovanico, vredno
250 Din. V stanovanje Mare Potokovke
v Stralski ulici, je prišel te dni neznanec,
ki je izmaknil iz omare 800 Din vredno
srebrno uro, znamenje Solvill. Tak je izgi-
nil brez sledu. Mariji Brekvarjevi iz Sp.
Hrušice je nekdo ukradel z vosečka, ki ga
je za hip pustila brez nadzorstva na Ta-
boru, ročno torbico s nekaj gotovine in
del šivalnega stroja. V stanovanje Ivana
Rumanerja v Ilirski ulici 31, se je spazil
te dni najbrže kak berač, ki je odpiri omaro
ter ukradel 2070 Din gotovine.

—lj Cel zaklad najlepših svojih melodij
nam bodo prinesli v Ljubljano naši gostje
s Koroškega v soboto 12. t. m. Prijezdo med
svoje brate, da jim pokažejo s kako vno-
mo in s kako toplino gojijo svojo materino
besedo, svojo preprobo narodno pesem. To-
krat pridejo med nas naši fantje in moške
iz Sel in Radiš na Koroškem. Vodita jih Si-
men Olip in Rupej Brulih. Selani in Radiš-
ani so ponovno nastopili že na raznih ko-
roskih pevskih prireditvah in imeli lepe

uspehe. Njihovega prihoda so odlično
veselimo, javnost pa obveščamo, da bo kon-
cert v Ljubljani v soboto 12. t. m. ob 20.
v mali filharmonični dvorani. Predprodaja
v knjigarni Glasbene Matice.

—lj Modni nakit, gumbi, čipke „Priloge“,
Tyrseva cesta 9.

—lj Pianist Anton Treš bo na svojem po-
nedeljkovem koncertu izvajal dela nasled-
njih avtorjev: od domačih sta na sporedu
Vilko Ukmari in Škerjanc, od Hrvatov Tai-
čević, od Poljakov Chopin, od Rusov Skri-
abin in Prokofjev, dalje Brahms, Beethoven,
Debussy, Marx in Ravel. Izredno bogat in
lep spored, ki zasluži vse naše zanimanje.
Koncertno publiko, predvsem pianista, opor-
zujemo in vabimo na ta koncert. Podrobn
spored in vstopnice v knjigarni Glasbene
Matice.

—lj Za brezposelne. V fond za zaposlilov
brezposelnih so darovali: nemcemovni 1.000
Din. J. Globokčnik, tovarna šla in žilni-
kov, Meteljkova ulica 1.000 Din, Helena Je-
ric, Groharjeva ulica. 1.000 Din. Iskrena
hvala!

Filmi so predavali

Ljubljana, 10. decembra
Snočno predavanje tudi naši javnosti je
znanega dunajskega alpinista g. Karla Pop-
pingerja je privabilo v dvorano Delavske
zbornice toliko planincev in prijateljev pla-
nin, da je bilo za vse komaj dovolj prostora.
Simpatičnega predavatelja je pozdravil
in predstavljal predsednik TK Skale g. Fran-
jo Vilhar. Predavatelj je prepuštil svojo
nalogo v glavnem svojim krasnim filmom
tako, da lahko rečemo, da so predavali na-
mesto njega oni. In to nemo predavanje
je nam pokazalo in povedalo več, nego bi
nam mogla še tako lepa in živa beseda.
Poppingerjevi filmi so nas popeljali v kra-
jevito skal, snega in ledu, pokazali so
nam vso čarobnost zasneženih in v apone
vsega ledu vklepanih gorskih velikanov.
Videli smo krasne prizore iz plezalne teh-
nike, da so se nam krčija arca v strahu na
drzno plezale. Predavatelj je spremljal
svoje filme, pomote na najtežjih ple-
zalnih turah, s kratkimi pojasnili in ko je
svoje predavanje zaključil, so ga nagradili
poslušalci z zasluženim odobravanjem.

TK Skala zasluži vse priznanje, da je
nam omogočila tako zanimiv in poučen po-
gled v plezalno tehniko in da smo videli
na filmskem platnu toliko in tako krasnih
naravnih posnetkov.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din
preklic

Za plamene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

KLISEJE
FNO
VEFRAPNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

ZIMSKE SUKNJE
boljše vrste Hubertus nepre-
močljiv 250 Din. perilo in vsa
praktična oblačila nudi po re-
klamnih cenah Presker, Sv. Pe-
tra cesta 14.

NAMOČENO POLENOVKO
ter vse druge vrste mariniranih
rih dobite pri Buzzolini,
Lingarjeva ulica. 3215

PRODAM
Beseda 50 par, davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

POLENOVKO
prvovrstno priporočila Kovarčič,
Miklošičeva 32. 592

KUPIM
Beseda 50 par, davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

STROJ
za izdelavo ladijskega poda na
tri strani (drevesit) v dobri
stanji kupimo. Ponudbo na A.
in M. Urbšič, Zagreb, Makina-
re, št. 2, 224, Tel. 22.44, 22.45

Z neobnim drugim re-
klamnim sredstvom
se morate doseči ena-
kako učink. kakor s
dnevnimi oglasi,
dolge delovanje je na-
omajen. Oseba, ki
v vsaki hiši in govori
dnevno desetdeset
čimteljov. Redno ogla-
vanje v vsaki hiši
nudi za najpomembnejše
investicije, ki prinese
veliki trgovec in
trgov.

Niša zlata mama, stara mama, gospa

Kristina Hočevar roj. Sadnikar

VDOVA LEKARNARJA NA VRHNIKI

naz je danes ponedel ob 11.30 v 77. letu starosti za vedno zapustila.

Pogreb srčno dobre, nepozabne pokojnice bo v petek 11. t. m. ob 14. iz palače Dunav, Beethovnova ulica do železniškega prelaza na Celovski cesti, od koder bodo prepelani pokojnični zasledki ostanki na dom našega pokojnega očeta na Zgornjem Brniku. Od tam jo homo spremili isti dan ob 16.30 na pokopališče v Cerkljah.

Svete male zadnince se bodo darovale na Vrhniki, v Cerkljah in v Ljubljani.

VRHNIKA - LJUBLJANA, 10. decembra 1938.

FR. MR. SPANJO s soprogo ANKO, lekarnar in narodni poslanec na Vrhniki, ph. mr. SLAVKO s soprogo NADO, lekarnar v Suki, MARINKA dr. ANDREJČEVA, rojena Hočevar s soprogo ANTONOM, učitelkom. TOUSSAINT, MARUSKA, JAKEC, ANDREJČEK in IGOR, vnuči.

